

Марк Аврелій. Імператор-стоїк

Дональд Робертсон

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Роман Осадчук

© Видавництво «Наш Формат». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Хронологія

121

26 квітня в Римі народився Марк Аврелій, названий Марком Аннієм Вером на честь свого батька. Імператор Адріан вирушає у свою першу подорож провінціями.

прибл. 122

Народилася молодша сестра Марка — Аннія Корніфіція Фаустіна.

прибл. 124

Батько Марка помирає з невідомих причин. Прадід Марка по материнській лінії, Луцій Катілій Север, бере участь у його вихованні.

Марк з матір'ю, Доміцією Луціллою, переїжджає в дім діда по батькові, який, імовірно, усиновив його.

прибл. 125

Імператор Адріан повертається до Риму; дає юному Маркові прізвисько Веріссімус.

127

Марк вступає до ордену вершників.

128

Адріан вирушає в подорож до Атен і східних провінцій у супроводі Антіноя.

129

Марк вступає до колегії Саліїв.

130

Народився Луцій Цейоній Коммод (Луцій Вер).

132

Повстання Бар-Кохби, що призвело до Юдейської війни Адріана (132–136).

Марк знайомиться з філософією через свого грецького вчителя малювання Діогнета; відвідує публічні лекції вчителя-стоїка Аполлонія Халкедонського.

прибл. 133

Адріан повертається до Риму, де його психічне й фізичне здоров'я починає погіршуватися.

Марк із матір'ю залишають дім діда по батькові.

прибл. 135

Помирає імператриця Вібія Сабіна.

Адріан ледь не помирає від крововиливу, він стає дедалі агресивнішим до своїх уявних ворогів у Римі.

136

Марк приймає тогу зрілості, заручається з Цейонією Фабією, дочкою Луція Цейонія Коммода, й отримує посаду префекта міста на час Латинського фестивалю.

Марк починає формальну освіту з філософії та риторики.

Адріан усиновляє Луція Цейонія Коммода, перейменованого на Луція Елія Цезаря, і оголошує його своїм спадкоємцем.

138

Луцій Елій помирає від кровотечі після приймання ліків; Адріан всиновлює Антоніна як свого нового спадкоємця, називаючи його Цезарем; Антонін всиновлює Марка й молодшого сина Луція Елія Цезаря (пізніше відомого як Луцій Вер), яких Адріан також всиновлює як онуків.

Адріан звинувачує Катілія Севера, прадіда Марка по материнській лінії, у змові з метою захоплення престолу, позбавляє його посади міського префекта.

Адріан помирає 10 липня; Антонін проголошений імператором.

Антонін розриває заручини Марка з Цейонією Фабією і заручає його з власною дочкою Фаустіною.

Фронтон призначений наставником Марка з латинської риторики.

139

Марк виконує обов'язки квестора при консулові Антоніні.

140

Марк стає консулом, отримує титул Цезаря, офіційного спадкоємця Антоніна, і приймає ім'я Марк Елій Аврелій Вер Цезар.

Марк призначений очільником ордену вершників.

Герод Аттік призначений головним наставником Марка з грецької риторики.

Смерть імператриці Фаустіни Старшої, названої матері Марка.

145

Марк удруге призначений консулом; одружується з Фаустіною.

У листах до Фронтоні Марк уперше натякає на хворобу: біль у грудях та виразки.

146

Марк розчарований вивченням риторики після прочитання Арістона.

147

У Фаустіни народжується дочка, Доміція Фаустіна.

Антонін надає Маркові владу трибуна, зробивши його фактичним співімператором.

149

Фаустіна народжує двох синів, Тіта Аврелія Антоніна та Тіберія Елія Аврелія, які, вочевидь, помирають протягом року.

150

Фаустіна народжує ще одну дочку, Аннію Аврелію Галерію Луціллу.

151

Помирає дочка Доміція Фаустіна; Фаустіна народжує ще одну дочку, Аннію Галерію Аврелію Фаустіну.

152

У Фаустіни народжується ще один син, Тіберій Елій Антонін, який помирає до 156 року.

прибл. 155

Помирає мати Марка, Доміція Луцілла. Помирає Корніфіція, сестра Марка.

159

Фаустіна народжує ще одну дочку, Фаділлу.

160

Фаустіна народжує ще одну дочку, Корніфіцію.

Марк і Луцій Вер виконують обов'язки співконсулів.

161

Помирає Антонін Пій; Марк і Луцій Вер проголошені імператорами й ділять між собою владу.

Дочка Марка Аннія Луцілла (одинадцять років) заручена з Луцієм Вером.

Тібр розливається, що призводить до голоду та хвороб.

Фаустіна народжує хлопчиків-близнюків: Тіта Аврелія Фульва Антоніна, який невдовзі помирає, та Луція Аврелія Коммода Антоніна (Коммода), єдиного сина Марка, який залишився живим.

Партянський цар Вологез IV вторгається до Вірменії, розпалюючи Партянську війну.

162

Луцій Вер вирушає з Рима, щоб прийняти командування у Партянській війні.

Фаустіна народжує ще одного сина, Марка Аннія Вера.

прибл. 163

Луцій Вер прибуває до Антіохії; римський полководець Стацій Пріск відвойовує столицю Вірменії.

Марк і Луцій після перемоги у Вірменії проголошені імператорами II.

Партяни захоплюють римську державу-клієнта Осроену й насаджують там свого царя.

Луцій одружується в Ефесі з дочкою Марка Луціллою.

164

Римські війська відвойовують Едесу, столицю Осроєни, поновлюючи свого царя-клієнта.

165

Авідій Кассій веде сирійську армію вниз по Євфрату, грабує партянську столицю Ктезифон та сусіднє місто Селевкію на Тигрі.

Луцій і Марк після перемог у Партії проголошені імператорами III.

Авідій Кассій повертається до Сирії, втративши багато солдатів від чуми та виснаження.

166

Легіони Авідія Кассія завойовують Мідію та Вавилон.

Марк і Луцій разом святкують у Римі тріумф у Партянській війні, їх проголошують імператорами IV.

Сини Марка Коммод і Марк Анній Вер, обидва названі Цезарями, передбачається, що колись вони будуть правити разом.

Авідій Кассій та Марцій Вер, провідні полководці Партянської війни, призначені консулами.

Спалах чуми в Римі.

Лангобарди та обії нападають на Паннонію, але отримують відсіч; король маркоманів Балломар очолює делегацію вождів германських племен для укладення миру з Римом; на кордоні Дакія зазнає нападу язигів, які під час бою вбивають намісника провінції.

прибл. 167

Балломар очолює маркоманів та величезну коаліцію германських союзників з метою вторгнення в північні провінції.

Двадцять тисяч римських солдатів загинули в битві при Карнунті; германські племена переходять через Альпи в північну

Італію і беруть в облогу Аквілею.

Марк планує вирушити на північ, але його затримує спалах чуми.

168

Марк і Луцій залишають Рим і вирушають до Карнунта.

Племена просять миру; римські легіони виганяють германські племена з північної Італії та провінцій; Марка і Луція проголошують імператорами V.

169

Луцій Вер помирає дорогою до Риму, можливо, від чуми; Марк знову повертається до Рима на похорон і для збору коштів та війська на війну.

Марк заручає свою дочку Луціллу з Клавдієм Помпеяном.

Помирає син Марка Анній Вер Цезар.

Марк вирушає на північний кордон.

прибл. 170

Марк, імовірно, починає писати «Роздуми».

Фаустіна народжує свою останню дитину, дочку Вібію Аврелію Сабіну.

171

Більшість загарбників вигнано з північних провінцій; Марк оселяється в Карнунті; багато германських племен просять миру, а з квадами укладено угоду, що розділяє їх від колишніх союзників маркоманів.

прибл. 172

Маркомани зазнають поразки; війна проти квадів поновлюється; Марк переносить свою залогу до Аквінка.

Починається війна з буколами; Ісидор та його племінні воїни перемагають єгипетський легіон і беруть в облогу Александрію; Кассій отримує владу над східними провінціями, розбиває Ісидора.

Під час битв із квадами відбуваються чудеса блискавки та дощу.

173

Марк проголошений імператором VI; він переїжджає на південь до Сирмія.

174

Марк проголошений імператором VII; Фаустіна названа Матір'ю табору.

Вождь язигів Банадасп просить миру; Марк відхиляє умови; Зантік скидає Банадаспа, війна продовжується.

175

Марк, імовірно, закінчив писати «Роздуми».

Марк після капітуляції язигів проголошений імператором VIII.

Авідій Кассій проголосив себе імператором на Сході, що спричинило громадянську війну; за кілька місяців його вбивають, війна закінчується.

Прямуючи з Марком до Кілікійських воріт, Фаустіна помирає в дорозі.

176

Коммод отримує владу трибуна та імперіум, стаючи фактичним співімператором; Марк і Коммод разом святкують у Римі тріумфальну перемогу над германськими та сарматськими племенами.

177

Коммода призначають консулом. Починається Друга Маркоманська війна.

Коммод одружується з Бруттією Криспіною; отримує ім'я Август, стає співімператором.

Марк і його префект преторіанців перемагають сарматів; Марк проголошений імператором IX.

178

Марк і Коммод повертаються до Карнунта, щоб допомогти придушити квадів та інші германські племена.

179

Марк здобуває велику перемогу над об'єднаними арміями маркоманів і квадів, він проголошений імператором X.

180

17 березня у Віндобоні або Сирмію Марк помирає, імовірно, від чуми; вісімнадцятирічний Коммод залишається правити як одноосібний імператор.

...

Далі — у повній книжці «Марк Аврелій. Імператор-стоїк».

nashaknyga.com.ua